

Voorbereiding schets 5

Schriftgedeelte

Daniël 1

Thema

De goede keus van Daniël

Exegese

We behandelen Daniel 1.

Vers 1-2 Op het moment dat deze geschiedenis begint, heeft Juda nog een eigen koning: Jojakim. Tegen het machtige Babel is het zwakke staatje Juda niet bestand. Als gevolg van deze belegering wordt Jojakim een vazal van Babel. De ondergeschikte positie van Juda ten opzichte van Babel blijkt wel als de Babyloniërs zomaar de tempelschatten, en zelfs enkele Judese jongens, kunnen wegvoeren. Ook in deze verzen blijkt duidelijk dat de ondergang van Juda het gevolg is van de straffende hand van de HEERE. Het zal nog iets minder dan twintig jaren duren voordat Jeruzalem geheel wordt verwoest. Sinear is in de Bijbel de aanduiding voor de landstreek van Babel.

Vers 3-5 Door de jonge Judeërs mee naar Babel te nemen, zorgt Nebukadnezar ervoor dat hij de beste mensen uit zijn hele rijk om zich heen verzameld. Bovendien versterken al die nationaliteiten aan het hof de onderlinge samenhang van het rijk. Deze manier van doen kwam in die tijd vaker voor. 'Uit het koninklijk zaad' betekent dat deze jongens tot het koningshuis behoren. 'Uit de prinsen' wil zeggen dat er ook uit de kringen van de edelen jongens worden meegenomen. Aan drie normen moeten de jongens voldoen. Ze moeten intelligent, knap van uiterlijk en lichamelijk gezond zijn. Hun leeftijd zal ongeveer veertien jaar geweest zijn. Om hun inlijving in Babel te bevorderen leren ze de geschiedenis, de wetenschap en de taal van Babel. Hun eten is van gegarandeerde topkwaliteit. Het komt uit de keuken van het paleis.

Vers 6-7 'Uit de kinderen van Juda' wordt uitdrukkelijk gezegd, omdat in het tweestammenrijk ook nog leden van de andere stammen woonden, in het bijzonder Benjaminiten en Leviëten. Om hun nieuwe, Babylonische identiteit te versterken krijgen de jongens nieuwe namen. Onder hun oude leven wordt een streep gezet. Hier, in Babel, begint een nieuw leven. Hun Israëlitische namen, waarin de Naam van de HEERE doorklinkt (zo betekent Daniël 'God is mijn Rechter'), worden vervangen door namen waarin de Babylonische godennamen doorklinken.

Vers 8 Daniël treedt op als leider van dit viertal. Het koninklijke voedsel houdt geen rekening met de reinheidswetten van Israël. Bovendien kwam het vlees waarschijnlijk uit de afgodstempel. Alleen Daniël en zijn vrienden hebben er moeite mee. De andere Israëlitische

jongens dus niet. Bezwaar maken is een gevaarlijke onderneming, want deze jongens zijn nog altijd slechts krijgsgevangenen.

Vers 9-10 De 'overste der kamerlingen', de hoveling die verantwoordelijk is voor de verzorging van de jongens, stelt zich coulant op. De Bijbelschrijver wijst ons op de hand van de HEERE daarin. Maar ook deze hoveling kan niet alles maken. Wanneer hij Daniël en zijn vrienden ander voedsel geeft, dan is dat ongehoorzaamheid aan de voorschriften van de koning. Als de jongens er dan na verloop van tijd 'droeviger', minder fris en sterk uitzien, dan kan dat voor hem grote gevolgen hebben.

Vers 11-13 Daniël begrijpt het bezwaar, maar gaat nu met zijn probleem naar een ondergeschikte van de eerdergenoemde hoveling, Melzar. De naam 'Melzar' kan ook een functieaanduiding zijn. Deze Melzar is blijkbaar belast met de dagelijkse zorg voor deze vier jongens. Het is aannemelijk dat Melzar van het gesprek tussen Daniël en de 'overste der kamerlingen' afweet. Daniël's nieuwe voorstel is minder gevaarlijk. Hij stelt voor om maar gewoon de proef op de som te nemen. 'Het gezaaide' is plantaardig voedsel. Bij planten hebben ze niet te maken met voedsel dat door de HEERE onrein verklaard is, of in de afgodstempel onrein gemaakt is. Na tien dagen moet Melzar dan maar zien of zij vieren er inderdaad slechter uitzien. Uit deze woorden spreekt Daniël's grote vertrouwen dat de HEERE hen zal helpen!

Vers 14-16 Melzar gaat akkoord, en door de zegen van de HEERE slagen Daniël en zijn vrienden glansrijk voor de proef. Ze zien er zelfs beter uit dan alle andere jongens. De gehoorzaamheid aan de HEERE wordt door Hem beloond! Voortaan mogen ze definitief het vlees en de wijn laten staan.

Vers 17 De zegeningen zijn niet alleen lichamelijk. Ook het verstand van deze jongens ontwikkelt zich boven dat van de anderen uit. Daniël ontvangt nog iets bijzonders van de HEERE. Hij krijgt de gave om dromen en visioenen uit te leggen. Daarmee krijgt Daniël dus profetische gaven.

Vers 18-19 Als de opleiding is afgerond, worden de jonge mannen aan de koning voorgesteld. Hun wijsheid valt ook de koning op. Met kop en schouders steken ze boven hun medestudenten uit.

Vers 20 Alle vier krijgen ze een vaste aanstelling in de dienst van de koning. Nebukadnezar liet zich omringen door sterrenkundigen, mensen die een mengvorm van astronomie en astrologie beoefenden. Maar ook tussen deze mensen onderscheiden de vier Judeërs zich. 'Tienmaal' geeft aan dat de verhouding tussen de wijsheid van de vier vrienden en de andere wijzen helemaal zoek is. De wijzen van Babel komen helemaal in hun schaduw te staan.

Vers 21 Kores is de koning van de Perzen. 'Het eerste jaar van Kores' is het eerste jaar sinds hij Babel veroverd heeft. Heel de tijd dat het Babylonische rijk nog zal bestaan, zal Daniël daar een belangrijke functie vervullen.

Tot slot

Deze geschiedenis vertelt ons hoe de jonge Daniël met zijn vrienden in een moeilijke situatie terecht komen. Als ballingen, ongeveer veertien jaar oud, aan een vreemd hof in een ver land, worden ze opgeroepen om mee te doen met de gewoonten van dat land. Maar zelfs in die omstandigheden willen ze dienst van de HEERE trouw blijven. En hun verwachting op de HEERE wordt rijk beloond. Ze worden geroemd als de meest wijze mensen van het wereldrijk Babel.

Geloofsleer

- HC Z 1: Het eigendom van Christus in leven en sterven
- HC vraag 32: De reden waarom wij 'christen' genoemd worden

Leestips

- Die knopen ontbindt, over het boek Daniël - ds. H. Veldkamp
- Bijbelverklaring van Matthew Henry
- Uw Koninkrijk kome - L. Snoek
- Daniël, de profeet van het rijk van God - Ds. J. Westerink

Gebedspunten

- Om een leven heel dicht bij de Heere.
- De kracht om iedere dag tegen de zonde te strijden.
- Om vrienden die de Heere liefhebben.
- Als christen te mogen leven, ook waar tegenstand is.

Psalm- en liedlijst

Maak een keuze uit de volgende psalmen en liederen:

Psalmen	1:1 en 3	Welzalig hij, die in der bozen raad Gans anders is 't met hem
	73:13 en 14	Wien heb ik nevens U omhoog Wie ver van U de weelde zoekt
	Gebod des Heeren:8	Verlos ons uit des bozen macht
Liederen	ZB	Welzalig de man 'k Heb geloofd en daarom zing ik
	UAM	Neem mijn leven laat het Heer' 'k Stel mijn vertrouwen op de Heer'

Verwerken = leren

Psalm 1: 1 en 2

'Welgelukzalig is de man die niet wandelt in de raad der goddelozen, noch staat op de weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters;

Maar zijn lust is in des Heeren wet, en hij overdenkt Zijn wet dag en nacht'

- Wat is welgelukzalig? Zeg het in je eigen woorden.
- In de tekst staan drie woorden waaraan je kunt zien dat je hele leven op de Heere gericht moet zijn. Welke drie (werk)woorden zijn dat?
- Leg uit wat deze teksten met Daniël te maken hebben.
- Waarin hielden Daniël en zijn vrienden de wet van God?

Repeteer de tekst met elkaar.

Introductie op de vertelling

Je buurmeisje vraagt of je bij haar komt eten. Ze bidt niet voor haar eten. Wat doe jij?

Stel na de vertelling deze vraag nog een keer. Praat er over door. We kunnen tijdens club makkelijk zeggen dat wij wel zouden bidden, maar wat is de praktijk? Probeer het uit te breiden naar het leven als christen. Stel de vraag hoe de kinderen belet kunnen worden Gods wil te doen (invloed van vrienden, media, de wereld).